

Wychodzi codziennie o godzinie 6. popołudniu, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

PRZEDPŁATA WYNOŚI:

we Lwowie z odniesieniem do domu: miesięcznie zhr. 1.50 kwartalnie zhr. 4.50

Na prowincji i w całej monarchii Austro-Węgierskiej: miesięcznie zhr. 2.— kwartalnie zhr. 6.—

Za granicą kwartalnie zhr. 7.50.

Przedpłata przyjmujemy tylko na cały miesiąc, a zamknięcie roczne się kończy nie w środku, lecz z końcem miesiąca, kwartału, półroczu lub roku.

Numer pojedynczy kosztuje 10 ct.

Za zmianę adresu dopłaca się 20 centów.

Czas odnowić przedpłatę!

Szanownych prenumeratorów, którzy prenumeratę opłacają miesięcznie, prosimy o wczesne nadesłanie należności, aby nie było zamieszania w odbioru przez nich „Gazety Narodowej“.

Lwów, dnia 27. lutego.

Biskupi austriaccy, należący do Izby panów, zjechali się we Wiedniu jeszcze d. 24. b. m. bardzo licznie, zwłaszcza niemieccy; przybył także biskup wrocławski. Jutro bowiem poczną się w komisji szkolnej Izby panów obrady nad rządową nowellą do ustawy o szkołach ludowych. Klerykalni członkowie tej komisji już wczoraj się naradzali.

Według *Hlasu Naroda*, narodowościowe rozgraniczenie powiatów w Czechach nie zostanie całkowicie zatwierdzone na majowej sesji sejmiku czeskiego, i w ogóle zatwierdzone być może dopiero po powszechnym spisie ludności, który się d. 30. grudnia b. r. odbędzie.

Hr. Agenor Gołuchowski, poseł w Bukareszcie, ma być mianowany ambasadorem w Paryżu w miejsce hr. Hoyosa.

Na naradach wojskowych w Peszcie zajmowano się nietylko drobną zmianą nowych karabinów z powodu prochu bezdymnego, ale także pomnożeniem rezerwowych zapasów karabinów, ponieważ zbrojenie armii w nowe karabiny jest już dokonane.

W górskich okolicach Bośni i Hercegowiny nad granicą Czarnogóry ujawnia się agenci czarnogórscy, namawiający lud do wychodźstwa do Serbii, wmawiając w niego, że dla Bośniaków zachowuje rząd serbski najżyźniejsze doliny, ażeby ich tam osadzić.

Ostawił madiarom, biskup Bende z Thurrocz St. Marton (na Słowaczynie) nakazał z pomocą pieśni kościelnych wyrzucić pieśń o św. Cyprii i Metodzie, a hymn królewski kazał śpiewać na nutę rewolucyjnej pieśni węgierskiej.

Odeski korespondent *Diennika Pozn.* donosi: Unicy z gubernii chersońskiej podawali prośbę do ministra spraw wewnętrznych, aby pozwolono im wrócić do Podlasia. W prośbie wystawili swoje niezdane pokolenie, brak zupełny środków do życia, unadokę gospodarstwa na Podlasiu i wreszcie rozłączenie ich z rodzinami, chociaż nie popełnili żadnego przestępstwa. Kilka dni temu polecono stanowiącemu zebrać wiadomości szczegółowe o położeniu unitów; mówiono im że pozwolą sprowadzić im rodziny.

Według *Petersb. Wiedom.* w rosyjskich sferach finansowych znowu krąży pogłoski o projekcie utworzenia ministerstwa handlu i gospodarstwa wewnętrznego.

Stywny ze swoich czynów kawalerzyckich w środkowej Azji generał Kuropatkin ma być na miejsce j. en. Komarowa powołany do kraju Zakaspijskiego.

Jak z Berlina póżurzędowo zapewniali, przesilenie kancelarskie rzeczywiście istniało, mianowicie ks. Bismark zdecydowany był złożyć przydym gabinetu pruskiego, w przyszłości zaś mogło być przyjęte nawet do jego ustąpienia z urzędu kancelarskiego. Lecz cesarz miał wyperswadować mu wszystkie te dyminyjne zamiary, nawet co do przewodniczenia w radzie ministrów, w czym wielce pomocnym był Wilhelmowi stał się rezultat wyborów ostatnich. Dodają również z innej strony, że wobec teraźniejszej sytuacji wewnętrznej Niemiec, uważa się za jakikolwiek rezygnację Bismarka z piastowania przezeń posterunków, nietylko jako odroczone, ale co więcej, jako zupełnie zaniechaną.

Inne znów wiadomości z Berlina mówią o deprymującym wrażeniu, wywołanym wyborami. Przypuszczają nawet, że wskutek zwrotu w stosunkach wewnętrznych mogłoby zapanować uspokojenie unij pomysłne dla ogólnego położenia pokojowego. Dopiero po ściślejszych wszakże wyborach będzie można powziąć zdanie o sytuacji, oraz przekonać się, na kim rząd będzie mógł i zechce oprzeć się w parlamencie.

Jeszcze nie jest rozpisany termin uzupełniających wyborów do rajchstagu. Jak słychać, w tych miejscach, w których mieszka wielu żydów, odbędą się jutro, a w innych d. 1. marca, w sobotę.

Rzecz jest szczególna, że pisma niemieckie wcale się nie zajmują kwestią, dlaczego Polacy nietylko dawne 13 mandatów już finalnie uzyskali, ale czernstwy finalnie zdobyli i jeszcze w 5 okręgach wystąpią w wyborach uzupełniających. Nie rozbiegają też powodów utrzymania się centrum katolickiego i prawdomównego przyrozu jego mandatów. Pomijają też, że po raz pierwszy wybrany został do rajchstagu jeden antysemita a może jeszcze dwóch innych wyjdzie. Rzecz uderzająca jest, że zwłaszcza w południowych Niemczech wybrano socjalistów w takich okręgach, w których przed trzema laty oni zaledwie na kilkadziesiąt głosów zdobyć się mogli, tudzież, że tam prawie matematycznie tyle głosów uzyskali socjaliści, ile utracili nacjonal-liberały tj. zwolennicy uległości dla Prus. Wielcy przeciwnicy nacjonal-liberałów, jak Bennigsen, jak Lubnowi przez cesarza Miquel muszą zdobyć sobie mandaty dopiero w wyborach uzupełniających.

Papież jest wielce zadowolony ze zwycięstwa centrum i kazał sobie szczegółowo przedkładać wyniki wyborów.

Zwołana przez Niemcy międzynarodowa konferencja robotnicza rozpocznie się d. 15. marca. Włochy i Luksemburg przyrzekły udział bezwarunkowo, Anglia i Szwajcaria warunkowo; Belgia z tamże zastrzeżeniem, że uchwały jej nie mają posiadać mocy obowiązującej. Francja weźmie udział, niewiadomo jednak z jakim zastrzeżeniem. Przewodniczyć będzie pruski minister handlu Berlepsch; obrady toczyć się mają w języku francuskim.

Dzienniki francuskie triumfują z powodu wyborczych zwycięstw socjalistów niemieckich, tudzież że w Alzacji i Lotaryngii tak małe postępy robi germinizm. Francuskie duchowieństwo tych krajów złożyło ogromny dowód patriotyzmu, kandydując wszędzie, gdzie świecy ze względów oportunistycznych występować nie mogli. Ludność dała im święty dowód zaufania — wszyscy pięciu kandydaci księża zostali wybrani. Bilanżystowska *La Presse* pisze: „Rzecz niemiecka, to lady Macbeth, nie mogąc zmyć krwi z palców swoich. Naprawdę dzieł krwawego rabunku lata od stolicy do stolicy i prosi monarchów, aby mu spokojnie używanie łupu zapewnili. Ale żaden sojusznik nie zdążył zakuć w dyby przyszłości, której nikt nie odgadnie, ani też przyjąć skrzydła nadziei.“ (Przytaczamy za *Starą Pressą* wiedeńską).

Onegdaj rozpoczął się w Rzymie proces przeciw 32 robotnikom z powodu rozruchów z 8. lutego z. r. Proces potrwa miesiąc.

Występuje w nim 140 poszkodowanych (przez obrabowanie, wybiecie, szyb sklepowych itp.).

W sprawie reformy instytucji dobroczynnych w Włoszech, której senat dotąd nie rozstrzygnął, nadchodzi do niego coraz więcej protestów z kraju. Najświeższymi są protesty z Neapolu i z Mediolanu. Opierają się one, oczywiście, na dotychczas nadesłane, na naruszenia prawa własności, że uchwała Izby posłów wolałoby zlikwidować i stowarzyszenie, niszcząc jego znaczną większość włoskiego ludu. Znaczną liczbę protestów z różnych stron nadesłanych dowodzi, że większa część Włochów nie chce brać na siebie winy zamierzonych krzywd, jaka byłaby wymierzona wierze i cierpiącej ludności.

Pani Vesey położyła na stole końce pulchnych paluszków, uśmiechnęła się uprzejmie i rzekła:

— Dobre, moja droga.

— Co tam stoi przy panu, panie Hartright; kurczęta, wszak prawda? Zdawało mi się, że woli pani kurczęta od kotletów?

Pani Vesey zsunęła ręce ze stołu, skrzyżowała je na kolanach, kiwnęła uprzejmie głową i rzekła tym samym słodkim głosem:

— Tak, moja droga.

— Ale co pani woli? Czy pan Hartright ma pani podać kurczkę czy też ja kotleta?

Pani Vesey położyła znowu rączki na stole i po krótkim wahaniu odparła:

— Jak chcecie, moja droga.

— Wiecez może spróbuje pani jednego i drugiego. Widzę, że pan Hartright ma nieprzepartą ochotę służyć pani kurczeciem.

— Dziękuję panu — rzekła słodka niewiasta z najuprzejmiejszym uśmiechem ze swych uprzejmich uśmiechów.

Panna Fairlie nie pojawiła się przy śniadaniu.

Siostra jej, której bystre oko nie ujęć nie mogło, zauważyła, że rzucam ku drzwiom niespokojne spojrzenia.

— Rozumiem cię, panie Hartright — rzekła wreszcie — dziwisz się, co się stało z twoją drugą uczennicą. Cierpięta dziś rano ból głowy i choć już ustał, nie ma apetytu. Zapewne jest w ogrodzie. Jeśli się pan odjeżdża pod moją opiekę, zaprowadzę cię do niej.

Wzięta z krzesła duży, ogrodowy kapelusz i przez osłone drzwi jadalni wyprowadziła mnie na dziedziniec.

Zbytecznym byłoby dodawać, że pozostawiliśmy panią Vesey w tej samej pozycji, z rączkami opartymi na stole — zabierała się widocznie do przedobiedniej drzemki.

Przez pięknie rzeźbioną furtkę weszliśmy do ogrodu.

kości i że nie chce zachowywać apatycznej obojętności wobec grabieży dziedzictwa ubogich.

W angielskiej Izbie posłów poruszono ważną kwestję bezpłatnego nauczania w szkołach ludowych. Kwestję tę podniósł gładstochy Dyke-Acland, który wniósł poprawkę do adresu, wyrażającą ubolewanie z powodu, że monarcho nie zapowiada projektu o bezpłatnych szkołach ludowych. Opozycja oddawna domaga się bezpłatnej nauki elementarnej. Salisbury zgadza się na to w zasadzie, ale obawiając się silnej opozycji konserwatystów, zwleka z wniesieniem odpowiedniego projektu. Na wniosek Dyke-Acland projekt połączony jest z wydatkiem, wynoszącym 28 milionów funtów sterl., i dlatego rząd musi się wyrzec przeprowadzenia tej reformy już na bieżącej sesji parlamentarnej. Sprawa ta jest jednakże kwestią najbliższej przyszłości, ponieważ zarówno przywódcy torysów, jak i opozycji zgadzają się w zasadzie na zaprowadzenie bezpłatnej nauki początkowej. Poprawkę Dyke-Aclanda, jako zawierającą nagane dla rządu, odrzucono 233 głosami przeciw 163.

Jak z Belgradu zapewniają, domieszenie o zamachu na ministra spraw wewnętrznych Tausanowicza, okazuje się zmyśleniem. Nawet pisma opozycyjne, które pierwsze przyniosły były tę wiadomość, wnet jej zaprzeczyły w całości. Ogółem jednak słychać, że w Belgradzie stan rzeczy jest coraz bardziej niepokojny; mówią o różnych kłopotach, nawet antydynastycznych. Na rozkaz cara robił Persiani przedstawienia Natalii z powodu jej zachowania się nieczłowiecznego wobec reencji. Były burmistrz i dyrektor policji w Belgradzie, Glisza Dzierżewicz, który miał być lubianym przez Milana i miał powagę u liberałów, został aresztowany pod zarzutem defraudacji, nadużywania władzy, podrabiania pieniędzy, dokumentów i protokołów, i dręczenia więźniów.

Wczoraj, jako w urodziny ks. Ferdynanda, cała Sofia przybrała szatę świąteczną. Mnóstwo domów było udekorowanych chorągiewkami i draperiami; po uroczystym „Te Deum“ w katedrze, odbył się przegląd żałogi. W uroczystościach uczestniczyli ministrowie, wszyscy dygnitarze, duchowieństwo i nieprzebrane tłumy ludności. W ciągu dnia przyjmował księżę w konaku swoim liczną rzeszę gratulantów, wieczorem zaś odbył się wspaniały bankiet, podczas którego miasto gorzało tysiącami świateł iluminacyjnych. Rząd bułgarski upoważnił Bank narodowy do niezwłocznego wypłacenia Rosji zaległych rat kosztów okupacyjnych w kwocie 3.600.000 rubli pap. Zadaniemu względem zapłacenia kosztów do podstawy broni i amunicji stanie się zadość po zbadań rachunków.

Według *Köln. Ztg.*, komisja śledcza w sprawie Panycy udowodniła na podstawie inkryminowanych papierów, że spiskowcy prosili Rosję o przysłanie rosyjskiego generała, któryby mógł, po obaleniu rządu bułgarskiego, objąć ster spraw w Bułgarii. Są dowody, że rząd rosyjski wystąpił na to żądanie dwóch generałów, którzy byli już w drodze, zaniechali tylko dalszej podróży skutkiem aresztowania Panycy. Śledztwo w tej sprawie skończy się dopiero w przyszłym tygodniu, poczem natychmiast rozpocznie się sądowa nastąpi.

W sprawie ugody indemnizacyjnej.

V. Już ministerjum Belcredi'ego nosiło się z myślą załatwienia sprawy indemnizacyjnej w duchu kraju przychylnym — a jakkolwiek ustąpił ono przed załatwieniem tej sprawy, sam cesarz najwyżej postanowieniem z d. 10 października 1886 oświadczył znowu ją poruszyć, nie zapominając o Galicji nawet w czasie, gdy umysł wszystkich zajęty był ugodą z Węgrami, i polecił rządowi wygotować i przedstawić do najwyższego zatwierdzenia projekt rządowy w tej sprawie. Atoli do iero minister skarbu mi-

nisterstwa mieszczańskiego, Brestel wywiał się z tego polecenia, wnosząc na sejm projekt rządowy zaopatrzonej datą 22. sierpnia 1888 w sprawie ugody indemnizacyjnej.

W myśl tego projektu suma 2.625.000 zł. udzielona dotychczas ze skarbu państwa funduszom indemnizacyjnym pozostała niemieńską, a jedynie tytuł tej dopłaty uleżał radykalnej zmianie. Podczas gdy dotąd figurowała ona w budżecie jako zaliczka z zastrzeżeniem pretensji do zwrotu, odtąd miała zamienić się w bezzwrotną subwencję. W zażądane przez sejm galicyjski odpisanie zaliczek dawanych przez państwo aż do końca r. 1887 nie mógł rząd na razie zapuszczać się z tej przyczyną, że zaliczki te stanowiły aktywnym finansów wspólnych a w obec tego na odpisanie ich krajowi potrzebne było przyzwolenie Węgier, którego wówczas jeszcze nie uzyskano. Jak wiadomo z ogólnikowego twierdzenia motywów rządowych w międzyczasie zgoda Węgier na odpisanie tych pretensji nastąpiła, a wobec tego już w roku 1882 obecnie odpisanie subwencji rządowych nie na przeszkodzie nie stało.

Taki był projekt Brestowski, projekt niewątpliwie korzystny a korzystniejszy o całe 525 000 zł. rocznie od projektu ministerstwa Taaffe-Dunajewski wniesionego w r. 1882 a będącego obecnie przedmiotem obrad rady państwa. Atoli i ten projekt nie odpowiadał nietylko już odrębnym prawom Galicji zagwarantowanym patentem z d. 17 kwietnia 1848 i 15 sierpnia 1849, ale nawet tym prawom jakie z mocy patentów z d. 7 września 1848 i 4 marca 1849 przysługiwały innym krajom koronnym.

Kiedy bowiem inne kraje opłacać miały tylko połowę obliczonego na czysto wynagrodzenia, Galicja i w myśl tego projektu opłacać miała o 300.000 zł. rocznie więcej niż połowę, co od roku 1868 do 31 grudnia 1887 względnie 30 czerwca 1893 licząc, uczyniłoby było stratę około dwięciu milionów. Znaczący to dobitnie JE. minister Ziemiański, śmiały i zasłużony obrońca praw krajowych, w mowie swej, wygłoszonej w austr. Izbie poselskiej dnia 11. marca 1882 w odpowiedzi na wywody hofrata Altera: „Je Galicja — mówił on podówczas — nie jest lepiej postawiona od innych prowincji, jak twierdził szan. preopinant, dowiedzieć rzecz bardzo prosta. Wszakże doroczny wydatek indemnizacyjny wynosił w r. 1882 5.600.000 zł. m. konw., skarb zaś państwa tylko 2.500.000 zł., a więc kraj płacił zawsze jeszcze o 3.000.000 zł. więcej niżby płacił, gdyby dla Galicji istniały takie same przepisy jak dla innych prowincji. W innych prowincjach zwolnieni płacić trzecią część, w Galicji zwolnieni nie płacąc ani sześćdziesiątą kraj płacił natomiast więcej jak trzecią część.“ A co dopiero powiedzieć o projekcie obecnym!

Z tem wszystkiem projekt Brestowski i dziś jeszcze uważać należy za najkorzystniejszy z możliwych do osiągnięcia koncesji, a Brestla za idealnie sprawiedliwego ministra skarbu. Mimo to projekt jego o mało, że nie przypisał Galicji o stratę 37 milionów.

Ugoda ta pozostawiała, jak wiadomo, w zawieszeniu sprawę subwencji i zaliczek dawanych przez skarb od r. 1853 aż do końca 1887 ale tylko na razie, a reprezentant rządu, uznając że mierze słusność praw Galicji, dawał nadzieję że pretensje te po uzyskaniu przyzwolenia Węgier w całej sumie 37 milionów odpisane zostaną. W r. 1874 tedy Pretis, minister skarbu w ministerstwie Lassera zwanym Auersperg, przypomniał sobie te okoliczności i postanowił kwotę te przypisać Galicji jako dług, powiększając tym sposobem aktywa państwa, tak bardzo nadzwyczajnej pomocy potrzebujące.

Nie pozwolił na to ówczesny minister dla Galicji, Ziemiański, na którego wniosek Rada ministrów uchwaliła wybrać z grona swego komisyję do dokładnego zbadania całej sprawy. W skład tej komisji wszedł sam Lasser jako przewodniczący a Ziemiański jako jej referent.

Gruntowny wywody dr. Ziemiańskiego sprawiły w radzie ministrów takie wrażenie, że minister sprawiedliwości Glaser i minister mówca Unger zgodnie orzekli, że skarb państwa mu-

siatby przegrać proces, gdyby wytoczył sprawę przeciw krajowi przed trybunał państwa.

Rząd przeto złożył rzecz całą *ad acta* i nie tykał się jej mimo ustawicznego nalegania, mimo butnych rezolucji Izby poselskiej.

Tak więc zamach ten na prawa Galicji, dzięki miśkemu wystąpieniu Ziemiańskiego się nie udał.

Dalsza historia sprawy tej, a mianowicie treść projektu z r. 1882, dostownie zgodnego z projektem z r. 1890, znaną jest powszechnie i opowiedział już była w artykułach naszych p. t. „Obecny stan sprawy indemnizacyjnej“.

Z całego przebiegu sprawy, z poszczególnych faz, przez które przechodziła, z ustaw w tej sprawie wydanych wynika tedy dowodnie, że cała słusność jest po stronie Galicji, a cała odpowiedzialność po stronie państwa, powtórze, że nawet w razie gdyby Galicja nie była patentem z d. 17 kwietnia 1848 żadnych odrębnych praw uzyskała, należało się jej już w myśl patentów z d. 7 września 1848 i 4. marca 1849 przynajmniej równoważne z innymi krajami koronnymi traktowanie, czego atoli ani nawet w projekcie Brestowskim z r. 1882, a tem mniej w projekcie z r. 1882 nie przestrzegano.

Osiągnięwszy tę podstawę prawną przystąpić tedy możemy do krytycznego rozbioru i ocenienia motywów do projektu rządowego.

Dr. Leopold Caro.

Walka stronnictw węgierskich z okoliczności rozpraw nad ustawą finansową na rok 1890.

Hoła, wspólny a wspaniały, oddany przez wszystkie stronnictwa węgierskie hr. Andrassemu u trumny tegoż, jako twórcy nowoczesnych Węgier, nie zmniejszył zaciekłości walki parlamentarnej pomiędzy niemi — jaka właściwie toczy się tam około stanowiska pana Tiszy, jako prezesa gabinetu.

Śmierć Andrassego przeciwnie przywodziła silniej wielu z chwilejących się członków stronnictwa liberalnego do osoby przewodzącej, do Kolumana Tiszy, jako jedynego poniekąd spadkobiercy zmarłego męża stanu, co bez urzędowego stanowiska był duszą polityczno-narodowych dążeń Węgier teraźniejszych. Z drugiej strony znowu, przemowa szefa opozycji umiarkowanej hr. Apponyi Alberta z powodu zgonu Andrassego, w której tego ostatniego on, mieniący się stróżem tradycji deakistowskich, podniósł ponad Deák, twierdząc, że Andassy swoim geniuszem nadzwyczajność deakistowskiej „Ugody“ i wywołał narodowy zapał dla tego dzieła, a wczel wzajemnego uczucia miłości otworzył między trójką i ludem, to przemówienie zapaliło ogniem stronnictw opozycji umiarkowanej i idących z niemi członków stronnictwa niepodległości, aby hr. Apponyim pomógł teraz właśnie do osiągnięcia przewództwa rządów nad krajem, na miejsce pana Tiszy. Rezultatem tych dwóch podniesionych prądów było starcie się gwałtowne w Izbie deputowanych dnia 25. bm. przy rozprawie nad ustawą finansową na rok 1890. Starcie wyrodziło się niemal w skandalne wskutek słabości prezydentury Izby. Prezes gabinetu nie był obecny podczas chwili najgwałtowniejszych, co mu brano za złe. Zajął się zaś wczoraj przez nas opisane, zakończył się niemal wygraną dla ataków opozycyjnych, wskutek korekty dyarjusza, na jaką, jako zgodną z prawdą, zgodził się po posiedzeniu prezes Izby.

Najważniejszym momentem rozpraw 25. bm. jest wszakże mowa ministra rolnictwa hr. Szapary Juliusza. W mowie tej przyznając on, że pewne błędy polityczne i ekonomiczne były dawniej przez gabinet popełnione, i że on jako ówczesny minister finansów wyciągnął po skonstatowaniu tychże konstytucyjną konsekwencję, podałszy się w 1886 r. do dymisji — wywołał przez to oświadczenie frenetyczne oklaski opozycji i apostrofy skierowane przeciw niemu do prezesa gabinetu. Zrezygn minister

szyla tętno twoje serca, niewzruszonego dotychczas na wszelkie powaby. Niech oży jej niebieskie, pogodne i czyste, podniosła się na ciebie z czarującym wyrazem, pamiętnym ci tak dobrane. Niech głos jej poruszy dźwięki sercu twemu drogę.

Przyjmij ją jako wytwór własnej rozkochności wyobraźni a stanie ci się przytomną tak jak mnie, gdy kreśli te słowa.

Wśród tysięcy wrażeń, jakie mu opanowały na jej widok, było jedno, które wprowadziło mnie w dziwny niepokój i pomieszanie, jedno, którego przyczyną w żaden sposób pojąć nie zdołałem.

Pomimo słodczy i harmonii tej postaci, przesładowała mnie jakaś niejasna myśl, że coś jej braknie. Raz zdawało mi się, że niedostatek ten jest w niej, to znowu, że we mnie. I rzecz niepojęta, wrażenie to spotęgowało się, ilekroć spojrzała na mnie, to jest właśnie wówczas, gdy najbardziej oceniał jej urok. Ten dziwny kaprys wyobraźni (tak to bowiem wówczas określałem), odebrał mi wszelką swobodę objęcia.

Widząc moje pomieszanie i przypisując je zapewne nieśmiałości, panna Halcombe zabrała głos ze zwykłą sobie żywością i swobodą.

— Patrz, panie Hartright — rzekła, wskazując na rozłożoną na stole tęgę — patrz, a przynajmniej niezapłynie, że znalazłeś wreszcie uczennicę wzorową. Jak tylko usłyszała, żeś przyjechał, chwyciła kartony i odskoczyła i podpatrzyła naturę.

Panna Fairlie zaśmiała się, a mnie się zdało, że w chwili tej słodkie światło jeszcze jaśniejsze.

— Nie chęć przyjmować niezapłaconych pochwał — rzekła — lubię wprawdzie rysunki, lecz moja nieudolność przejmuję mnie obawą. Dowiedziałam się, żeś pan przyjechał, przegladając te szkice, z tem samem uczuciem z jakim będąc dzieckiem, powtarzałem lekcje przed ich wydaniem.

Mówiła to z dziecinna powagą i prostotą.

(O. d. n.)

KOBIETA W BIELI.

Przez

Wilkie Collins'a.

(Z angielskiego).

(Ciąg dalszy.)

VIII.

Gdy weszłam do jadalni, przy stole siedziała już panna Halcombe z niemłą jakąś damą. Ta ostatnia była, jak się okazało przy prezentacji, panią Vesey, którą przed paru godzinami scharakteryzowała moja doćpina towarzyszyka.

Dosć mi było przeżyć parę dni w towarzystwie takiej matrony, aby poznać, że posiada istotnie „wszystkie cnoty, lecz nie wchodzi w rachubę“.

Pani Vesey była uosobieniem uprzejmości i dobroci. Pogodne użycie spokojnego żywota madości. Pogodne użycie spokojnego żywota madości. Jedni łowali się na jej (dłutej, rzmianej) twarzy. Jedni przechoźdzą druzdy przebiegają przez życie — pani Vesey przesiadywała przez nie. Siedziała w domu, siedziała w ogrodzie, siedziała na składanych fotelach podczas spacerów, siadała, by się przyjrzyć czemuśkolwiek, siadała, aby dać odpowiedź na zapytanie — a zawsze i w każdej okoliczności z tym samym pogodnym uśmiechem na ustach i w tej samej pozycji. Słodka ta, cicha i pocziwa kobieta; od chwili urodzenia, żadnym samodzielnym krokiem ani słowem nie zmanifestowała swej egzystencji.

— Czem pani służyć — pytała panna Halcombe, której żywot wydawał mi się jeszcze bardziej wobec apatii jej towarzyszy — czy mogę pani podać kotleta?

rolnictwa wykazawszy następnie zadowalniający stan obecny, i konieczność dalszego silnego rozwoju, na drodze, na którą weszły sprawy publiczne, wyzwał stronnictwo liberalne i większość Izby do niewzruszonej i z całym poświęceniem osobistemu obronie obecnego stanowiska i dzisiejszej polityki rządowej. Entuzjastyczne potakiwania z łona większości, gdy to mówił i odwoływał się do ostatniej, świadczyły, że mówił z jej duszy i przekonania.

Powiedzieć więc można, że pierwszy dzień rozpraw nad ustawą finansową skończył się bądź co bądź skupieniem szeregów stronnictwa liberalnego; lecz na przedmowa część politycznej sceny w Węgrzech wysunęła się przez nie więcej niż dotąd osobistość hrabiego Juliusza Szaparego. — Sama zaś walka o star spraw krajowych daleka zostaje jeszcze do rozstrzygnięcia.

W sprawie szkół przemysłowych.

Krajowa komisja przemysłowa udzieliła Kołu polskiemu w Wiedniu niektórych szczegółów, któreby natłuszczyły sformułowanie żądań, jakich w interesie poprawienia dotacji szkolnictwa przemysłowego ze skarbu państwa dla naszego kraju domagaćby się należało.

Suma dotacji ze skarbu państwa na rzecz szkolnictwa przemysłowego w Galicji, o której wstawienie w budżet państwowy na r. 1890 tak komisja kraj. dla spraw przemysłowych, jak i Wydział krajowy uprasza, wynosiła dla szkół przemysłowych uzupełniających na potrzeby zwyczajne 11.288 zł., nadzwyczajne 8.800 zł., dla szkół fachowych rękoźmielniczych, warsztatów wzorowych, na stypendia itp. potrzeby zwyczajne 16.800 zł., nadzwyczajne 26.250 zł., czyli ogółem zł. 62.638. W budżet krajowy na r. 1890 wstawił sejm na te cele, nie licząc dotacji krajowego funduszu przemysłowego, kwoty na zasiłki bezwzględne dla przedsiębiorstw przemysłowych przeznaczonych, — wyłącznie tylko na szkoły i stypendia sumę zł. 68.766.

W memorjale swym podnosi tedy komisja, że cyfra ta udowadnia, iż kraj nasz, domagając się słusznego uwzględnienia potrzeb naszego szkolnictwa przemysłowego przez władze centralne państwowe, nie szczępli ofiar na ten cel z własnych funduszy i pod tym względem budżet galicyjski nieopieruje się obawiać porównania z budżetami innych krajów koronnych.

Komisja przemysłowa podnosiła następnie w swym memorjale wszystkie uchwały, które Sejm powziął na ostatniej sesji w przedmiocie szkolnictwa przemysłowego.

Wielką przeszkodą w uregulowaniu stosunku rządu do szkół przemysłowych uzupełniających jest ta okoliczność, iż dotychczas ministerstwo oświaty nie powzięło ostatecznej decyzji co do przyjęcia wzorowego statutu dla tych szkół, według projektu ułożonego przez krajową komisję przemysłową. Rozchodzi się tutaj o zapewnienie Wydziałowi krajowemu, a względnie krajowej komisji przemysłowej wspólnie z rządem wpływu na te szkoły w tej samej mierze i w taki sposób, jak to już faktycznie normowaniem zostało w wykonywaniu nadzoru nad fachowcami szkolnymi rolniczymi w kraju, subwencjonowaniem ze skarbu państwa i ze skarbu krajowego. Za bardzo aktualną w obecnej chwili uważa komisja sprawę organizacji państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

Komisja przemysłowa uprasza ostatecznie Koło polskie o poparcie wobec rządu następujących żądań:

a) Podwyższenie dotacji ze skarbu państwa w budżecie na r. b. na szkolnictwo przemysłowe w Galicji w ogólności.

b) Bieżące sprowadzenie w życie warsztatu wzorowego kowalskiego w Sułkowicach w pow. myślenickim.

c) Utworzenie przy państwowej zawodowej szkole ślusarskiej w Świątynkach górnych, pod Krakowem, oddziału dla ślusarstwa artystycznego i budowlanego.

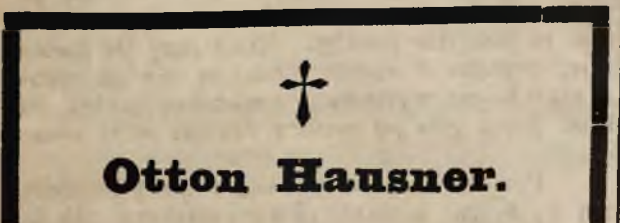
d) Utworzenie na wzór fachowej szkoły państwowej dla przemysłu drzewnego w Zakopanem, drugiej podobnej szkoły w Galicji wschodniej, w Kołomyjach lub Kosowie.

e) Wprowadzenie w życie przy szkole politechnicznej we Lwowie, mechanicznej stacji doświadczalnej dla materiałów budowlanych.

f) Uznanie przez rząd za normalny statut wzorowego dla galic. szkół przemysłowych uzupełniających w tekście ułożonym przez komisję przemysłową.

g) Uwzględnienie przedstawień magistratu m. Lwowa w sprawie organizacji i uunormowania kosztów utrzymania projektowanej państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

h) Uznanie komisji krajowej dla spraw przemysłowych, w myśl życzenia wyrażonego w r. 1888 przez p. ministra oświaty, za organ doradczy rządu w sprawach szkolnictwa przemysłowego w naszym kraju.

Otton Hausner.

Składany do grobu jednego z najwybitniejszych polityków naszych, mowcę rzadkiej wykwintności, depuowanego, celującego niezawinnością zdania, odwagą cywilną zapasem wielkiej wiedzy, ciętością rzadkiego dowcipu i sarkazmu.

Otton Hausner, syn bankiera z Brodów, z rodziny przybyłej do Galicji z Hamburga, urodził się w r. 1827 kształcił się we Lwowie, a następnie odbył studia uniwersyteckie w Berlinie i w Wiedniu, gdzie go zastał rok 1848. Będąc gorącym młodzieńcem, jak później stał się gorącym politykiem, brał wspólnie z akademikami udział w walce ulicznej w Berlinie, a następnie w Wiedniu, gdzie otrzymał lekką ranę.

Żakujący wiedzy, a mający wyobraźnię żywą i pragnący żyć pełnem życiem we wszystkich kierunkach, podróżował wiele, a mianowicie we Włoszech dokąd go wabiły wspaniałe dzieła sztuki. Następnie odbył studia agronomiczne w Hohenheimie i w r. 1850 zaczął gospodarować w Ratawach w Przemyskim, zakład później przeniósł się do Siemianowic.

Praktyczna praca roli nie była jednakże zamknięciem p. Ottona Hausnera; wabiły go zawsze szersze horyzonty, a jeśli się odwracał od zagadnień piękna i sztuki, aby przejść na pole spraw ekonomicznych — to już obejmował całą ekonomię polityczną i walką porównawczą w daty statystyczne. W obu tych kierunkach estetycznym i ekonomicznym, pozostawił p. Hausner

dwa dzieła — oba w dwóch obcych językach, — t. j. równie dzielnie władał jak polskim — t. j. *L'oeuvre de la peinture italienne* (Lwów 1859) i *Vergleichende Statistik von Europa* (Lwów 1865).

Pracę nad sprawami publicznymi tego kraju rozpoczął dopiero w r. 1872, wybrany do Rady powiatowej w Brodach, gdyż w tamtej okolicy był podówczas osiadł. Na szerszą widownię polityczną wystąpił w r. 1873, wybrany podówczas z Izby ha dowej lwowskiej na posła do sejmu. Tutaj zwrócił na siebie uwagę odrazu jako jeden z najlepszych mowców.

W r. 1878 wszedł p. Hausner jako poseł większej własności w Sambockiem do Rady państwa i tutaj miał sposobność rozwinąć świetny swój talent oratorski, w czem znakomite panowanie nad trudnościami języka niemieckiego i rozległe oczytanie się w niemieckiej literaturze, znacząco były mu ułatwieniem.

Niezwykłe wrażenie wywarła mowa p. Hausnera, wygłoszona w Izbie posłów Rady państwa d. 5. listopada 1878. Przenawiał już wówczas imieniem własnym, gdyż w czerwcu tego roku wystąpił był wraz z s. p. Ludwikiem Wolskim z Koła polskiego i nie czuł się solidarnością z Kołem związany. Była to dyskusja nad adresem wniesionym przez stronnictwo wiernokonstytucyjne.

Poglądy p. Hausnera były zabarwione większą skłonnością ku opozycji, niż na to Koło polskie mogło się zgodzić — zyskały za to entuzjastyczny poklask liberalnej prasy niemieckiej. „W jednej chwili — wyraża się pewien biograf Hausnera — był Hausner na wszystkich ustach i we wszystkich telegramach, rozkupywano jego fotografie, a nawet spekulacja umiała skorzystać z tego niespodziewanego powodzenia. P. Hausner stał się niezaprzeczalnym bohaterem dnia i lwem parlamentarnym. Dzienniki wiedeńskie, jakby dla nadania wyrazu swojemu entuzjazmowi, upatrywały podobieństwo między Hausnerem a ks. Bismarkiem”.

Niejakie podobieństwo rysów i kroju łysiny między obydwojma istniało rzeczywiście.

Drugim razem wypowiedział p. Hausner także mowę polityczną w wielkim stylu, ta jednakże mniej się podobała Niemcom, ale zato większe i sympatyczniejsze wrażenie wywarła w samym kraju. Było to d. 27. stycznia 1879, gdy przemawiał w sprawie zatwierdzenia traktatu berlińskiego.

Burzliwy ten i wybitny okres działalności p. Hausnera obdł się nawet na ulicach Lwowa zajęciami i bitkami z policją, wśród których i krew pod gmachem kasyna mieszczącego go ciekła.

Secesja s. p. Hausnera nie trwała jednak długo. Już w ciągu r. 1879, przy ponownych wyborach, potępił sam zrywanie solidarności z Kołem i oświadczył, że wstąpi naad do Koła. Ja koż dotrzymał przyrzeczenia i wkrótce przejął się polityką Koła tak dalece, że dnia 18. lutego 1883 przy rozprawach nad budżetem, wygłosił również sławną jak poprzednie mowę, która, wszakże — mimo świetnych oratorskich zalet — nie podobała się już centralistom i ich organom. bo była wprost przeciwna im zwrócona.

W sprawach krajowych brał p. Hausner częstokroć inicjatywę, a umiał rzecz świetnie motywować i przed zarzutami ją bronić. Do spraw takich należała między innemi sprawa pomnożenia liczby posłów z miast, i sprawa utworzenia Wydziału medycznego przy uniwersytecie lwowskim, którą wraz z dr. Euzebiuszem Czerkaskim i we Lwowie i w Wiedniu wytrwale popierał. Sprawę popinającą zajmował się już w r. 1875 i w wychodzącej podówczas *Ojczyźnie*, której był wstępnym redaktorem, ogłaszał ośnośnie artykuły pod charakterystycznym tytułem: „Morituri te salutant”.

Mimo licznych parlamentarnych zajęć nie przestawał p. Hausner nigdy pracować naukowo. W r. 1875 wydał dzieło p. t. *Vergleichende Monographi der Karl Ludwigs Bahn*, w roku 1879 rozprawy *Das menschliche Elend*, w roku 1880 *Deutschthum und Deutsches Reich*, pisywał artykuły w *Deutsche Rundschau* mające na celu zaznajomienie niemieckiego ogółu z naszą literaturą belletrystyczną z ostatnich lat dwudziestu, miewał i drukował odczyty: „O rzeźbie”, „O pojedynku” i inne.

Wielce pouczającą i znamionującą jest kariera polityczna posła, którego składamy do grobu. Jest on najprzód świetnym wielebnem odwiecznej prawdy, że ideały i cierpienia polskie mają siłę przyciągającą i przeobrażającą, że nobilitują poniekąd i puszają na synów ojczyzny tych, którzy się z Polską zetkną. Z czysto niemieckiej rodziny, w drugim już pokoleniu, występuje s. p. Hausner jako patriota, a zwrot jego w polityce, doprowadzający aż do wydania wojny niemieckim hegemonom wiedeńskim, świadczy najwyraźniej, że umiał on poświęcić partyjne swe przekonania na jednym ołtarzu, przy którym służyła nasza powinność być niewzruszoną i wierną, t. j. na ołtarzu miłości Ojczyzny.

Nie w naszym duchu występował s. p. Hausner niejednokrotnie jako członek polityczny — namieć wszakże piękna pozostawia po sobie tem, że bronił wytrwale swobod konstytucyjnych, a umiał swoje ideały podporządkować sprawie narodowej i karności, z jaką obrońca praw narodowych prowadzona być powinna.

Śmierć zaszkodziła s. p. Hausnera na stanowisku prezesa klubu lewicy w sejmie naszym — nie to przedziwnie wszakże jest ostateczną nieciecią jego politycznego żywota. Sam klub odczuwał w nim już mniej człowieka partii niż obywatela, przejętego miłością ojczyzny i żarliwego w obrobie jej praw i obywatelskich swobód. I ostatecznie taką była i jest ta głęboka podstawa która znakomitego statystę i obywatela łącząca z opozycją sejmową. W imię też gorącej miłości ojczyzny, którą żywił w swem sercu, rzucamy kwiat wdzięcznej pamięci na trumnie Ottona Hausnera.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Lwów dnia 27. lutego.

* **Ks. arcybiskup Felicki** przybył dziś do Lwowa i zabawi tu kilka dni, zamieszkałszy u ks. dr. Jana Siemińskiego.

* **Otton Hausner**, poseł na sejm krajowy i do Rady państwa, zmarł tej nocy, przeżywszy lat 63. Wzrost jego organizm walczył mężnie z długotrwałą chorobą, na którą i rozemna płuc i wada serca się złożyły. Do wstępu wstawał jeszcze, lecz od dnia tego, po operacji wypuszczenia wody z klatki piersiowej, nie podniósł się już z łóża boleści. Przyżgonie jego była cała niemal pozostająca rodzina. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę o godz. 3. popołudniu.

* **W kasynie miejskiem** odbędzie się w sobotę d. 1. bm. przedstawienie amatorskie połączone z koncertem muzyki wojskowej 55. pułku. Początek

o godz. 7. wieczór. Lista otwarta. Bilety wydawane będą w sobotę do godz. 4. popołudniu.

* **Kółka naukowe** w Czytelnicy akademickiej. W piątek 28. bm. IV. posiedzenie kółka filozoficznego, na którym akad. Podkowicz ma odczyt p. t. „Znaczenie i cel badań teoretycznych”.

W sobotę 1. marca V. posiedzenie kółka prawniczego. Na porządku dziennym odczyt akad. Dołinskiego p. t. „O stanowisku prawnym delegacji i o t. zw. sprawach wspólnych monarchii austro-węgierskiej”.

Początek obu posiedzeń o godz. 7mej.

* **„Skola”** w niedzielę 2. bm. mieć będzie odczyt w „Skale” dr. Ludwik Finkel pt.: „Z przeszłości Lwowa”. Początek o godz. 5 po południu. Następny K. odczyt wygłosi p. Franke Jan Nep. 9. marca br. pt.: „O wystawie w Paryżu” (ciąg dalszy).

* **„Sokół” lwowski**. Z końcem zr. wykreślono 61 członków nalegających mimo urzędów z wkładkami, natomiast wpisało się przeszło 80 i to przeważnie czynnych, a między tymi kilkunastu akademików. Długoletni nauczyciel p. Kazimierz Usikiewicz objął z d. 1. bm. kierownictwo techniczne „Sokoła” w Wadowicach. Kurs nauczycielski postanowił wydział przedzielić do 1. kwietnia br., gdyż w terminie 10-miesięcznym zakreślonym przez Radę miejską, nie można było należycie przejść całego materiału wykładowego.

Na posiedzeniu wydziału 13. bm. uchwalono zwołać walne zgromadzenie na 31. marca i przedstawić temu wniosek na zmianę § 18. statutu, że do ważności uchwał potrzebna jest 1/3 część wzywanych członków (dotąd obowiązujący przepis wymagał 1/4 wskutek czego przy znacznej liczbie członków walne zgromadzenie musi być odroczone i ponownie zwoływane). Termin drugiego ewentualnego walnego zgromadzenia oznaczono na 16. kwietnia.

* **Towarzystwo oszczędności kółek** we Lwowie wydało odezwę, znaną także naszym czytelnikom. Odezwą ta wysłana została nie tylko do polskich, lecz i kilku zagranicznych towarzystw, między innemi do towarzystwa „Jadwiga” w Jassach. Owoż jedna z mieszkanki Jass, panna Jeko, nieposiadająca uzdolnienia pianistki i kompozytorki, poświęciła fantazję swą „Zna pocieszenia” i wale „Liście jesieni” na cel dotychczasowej kłeska głodową mieszkanki Galicji. Utwory te reprodukować przyrzeka bezpłatnie jedna z bukareszteńskich firm litograficznych. Sprzedawać się je będzie w Jassach i we Lwowie. Nadto weźmie p. Jeko udział w koncercie, który urządzą w Bukareszcie na wspomnienie dotkniętych głodem mieszkanków Galicji.

* **Sprawozdanie** z czynności wydziału i obrotu funduszu stowarzyszenia nauczycielek w Krakowie za rok 1889 podaje, że dochody w ciągu roku 1889 wynosiły ogółem 1974 zł. 50 ct. W tymże czasie zebrano na budowę domu 787 zł. 90 ct. Ponieważ na wydatki użyto ogółem 820 zł. 68 ct. Czysty więc dochód towarzystwa wynosi 1153 zł. 82 ct. Z tego w myśl statutu przelano do funduszu żelaznego 1/3 część tego czystego dochodu 384 zł. 60 ct., pozostałe 2/3 części w kwocie 769 zł. 22 ct. jako resztę kasową z r. 1889 umieszczono na książeczkach kasowej oszczędności i przekazano do dyspozycji przyszłemu wydziałowi w roku 1890 na cele w §. 1. statutu wskazane.

* **Stowarzyszenie wzajem. pomocy drukarzy** lwowskich odbyło 20. bm. walne zgromadzenie. W r. 1889 miało ono dochodu w II półroczu 2688 zł. 93 ct., wydatków zaś 2691 zł. i płaciło emerytury 7 wysłużonym członkom a wsparcia 21 wdowom po członkach. Majątek towarzystwa wynosi 18.363 zł. Lekarzem stowarzyszenia jest dr. Wiczowski, apteką zaś A. Kochanowski „pod rzymskim cezarzem” — *opiszcza 28/7*.

* **Sprawozdanie** wydziału towarzystwa biblioteki polskiej w Wiedniu za rok 1889 zapisuje, że w usługach swych doznało w tymże roku w takiej samej mierze jak w latach poprzednich serdecznego poparcia zarówno od członków towarzystwa jak i od wszystkich stowarzyszeń polskich w Wiedniu istniejących i od wielu rodaków w kraju i za granicą zamieszkałych.

Towarzystwo miało 1288 zł. dochodu, z czego jako pozostałość kasową przekazano na rok bieżący 54 zł. 70 ct.

* **Wieczór pożegnalny** p. Mieczysława Frenkla artysty dramatycznego z uprzejmym współudziałem pań Klementyny Czosnowskiej i Walerji Podgórskiej, oraz pp. Teodora Borkowskiego, Stanisława Niewiadomskiego, Tytusa Olszewskiego, Teodora Polaka i Wszelazkiego, odbędzie się jutro w piątek 28. b. m. o godzinie 7 wieczorem w sali kasyna miejskiego.

Program: 1. Gounod. Medytacja na temata z „Fausta”, odegra panna Podgórska i pp. Wszelazkiński i Niewiadomski. 2. Deklamacja, p. Frenkiel. 3. Verdi. Balada z „Rigoletto” odśpiewa p. Tytus Olszewski. 4. Deklamacja, p. Frenkiel. 5. Leconte. „Boler” odśpiewa p. Czosnowska. 6. Wiersz niawski. „Pelonez”, odegra p. Polgowska. 7. Troszel „Róża”, Dessaner. „Piosenka hiszpańska” odśpiewa p. Teodor Borkowski. 8. Deklamacja, p. Frenkiel. 9. List. Rapsojda 12, odegra p. T. Pollak. 10. Lecoque. Romans, odśpiewa p. Czosnowska. 11. Deklamacja, p. Frenkiel. Ceny miejsc: Fotel 2 zł. Krzesło 1 zł. Wstęp na salę 50 ct. Biletów nabyć można w księgarni pp. Seyfartha i Czakowskiego, w cukierni p. M. Kosterkiego i w handlu p. R. Krimmera a wieczorem przy kasie.

Spodziewać się należy, że jutro sala kasyna miejskiego będzie przepiękną. Jest to ostatni występ p. Frenkla we Lwowie.

* **Zmarli** we Lwowie: Paulina z Orzechowskich Usieńska w 53 r. życia.

Kazimierz z Krutkółki Odrowąż Pieniążek niezgodnie poczynił, zmarł w Rzeszowie w 42 r. życia.

Ludwik Mienicki, kapitan-wygnaniec z djeceji wileńskiej, zmarł w Przeworsku. Jedenastka lat spędził na Syberji, a resztę dni swoich poświęcił usługom bliźnich w zakładzie Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, gdzie z wszelką gorliwością spełniał obowiązki domowego kapłana. Dla swoich cnót był powszechnie ceniony, to też pogrzeb odbył się przy nader licznej napływie duchownych i świeckich osób.

W Wiedniu J. H. Eisler, współredaktor *Presse*, w 55 r. życia.

August Hartel, budowniczy, powołany do odrestaurowania katedry w Strassburgu, zmarł tamże w 46 r. życia.

W Monachium zmarł b. prof. tamtejszego uniwersytetu Schaffhauł w 87 r. życia.

F.M.P. na pensji Franciszek Reichardt zmarł w Bernie morawskiem w 88 r. życia.

* **Kolej państwowa** zmienia w pragmatyce służbowej dotychczasowy przepis, iż urzędnikowi koleji państwowych można z końcem każdego miesiąca bez podania przyczyn wypowiedzieć służbę. Odniósł urzędnicy kolei państwowych zrównani będą co do pewności swego stanowiska z urzędnikami państwowymi.

* **Dar. Cesarz** udzielił z prywatnej swej skrzynki gminie Bibice, w powiecie krakowskim, na budowę szkoły zapomóg w kwocie 100 złr.

* **Zagadkową śmi. reja** zginął dnia 13. b. m. Tomasz Górak z folwarku Kosina (pow. Łańcuch).

wracając z kilkoma innymi właścicielami z lasu z drzewem. Zachodził podejrzenie o zabójstwo, kilku towarzyszy Góraka uwięziono.

* **Podczas ścinania drzew** w Czerny (pow. Łańcuch) właściciel Antoni Halaśdaj został spadając z drzewem tak ciężko przywalony, że w parę godzin później zmarł. Podobną śmiercią zginął Adam Ihaleta w Woli Skrzydańskiej, w pow. limanowskim.

* **Pożar**. Dnia 10. bm. wybuchł w gminie Handzlówka, w powiecie łańcuchkim, pożar w domu Wojciecha Szpanara i zniszczył do szczytu całe obejście gospodarskie, zrzucając nieubezpiezoną szkód około 1.500 zł. Ponieważ nie jest wykluczone podejrzenie o podpalenie, przeto zarządzone śledztwo.

* **Wypadek** Wczoraj o godzinie 4. po południu w browarze Penziasa przy ulicy Gródeckiej podczas spuszczenia do piwnic beczek z piwem (ewiarówek) zabity został terminator bednarski Aleksander Rewa, liczący lat 27. Rewa podczas spuszczenia beczek za pomocą „bloku” znajdował się w piwnicy. Robotnicy Józef Rybka i Józef Ploszka, którzy znajdowali się na górze, twierdząc, iż lina wymknęła się z bloka i spowodowała nagły upadek beczki, która uderzyła Rewę w głowę i spowodowała natychmiastową śmierć tegoż.

* **Stan powietrza**. Obserwatorium szkoły politechnicznej donosi d. 27. lutego o godzinie 12. w południe:

W ubiegłą dobę, licząc od 12. godz. w południe d. 26. bm. do 12. godz. w południe d. 27. bm. mieliśmy wiatr co do kierunku południowo-zachodni, co do siły mierny (3,0), niebo przeważnie pogodne, powietrze bardzo wilgotne (89% wilg. wzgl.), opad: śnieg, wysokość opadu 0,3 mm.

Średnia temperatura doby była — 4,5° C, najwyższa — 2,6° C z dnia o 12., najniższa — 7,6° C w nocy.

Uwaga: Do godz. 6 rano było niebo pogodne, poczem się zachmurzyło. Około godz. 9 zaczął śnieg nieznaczny przószyć.

Niższa barometryczna 750—755 mm znajdowała się w póln. Rosji; zwykła 780—775 w Islandji; niższa drugorzędna utworzyła się w północnej Afryce.

Stan barometru zredukowany do poziomu morza był dziś o 9 godzinie rano 754 mm. Barometr idzie w górę.

Prognoza na dobę następną od 12. godz. w południe d. 27. bm. do 12. w południe d. 28. bm.:

Wiatr będzie co do kierunku północno-zachodni, co do siły silny (4—6); średnia temperatura doby będzie około 5,0° C; niebo będzie zachmurzone, względna wilgotność powietrza podniesie się do 95%; opad: śnieg. Powietrze bardzo niespokojne.

* **Jutro** d. 28. lutego: św. Romana. — św. Pamfła M.

— **Z Zawalowa**. D. 2. marca br. odbędzie się w Zawalowie przedstawienie amatorskie na dochód straży ogólnie ochotniczej. Dane będą dwie komedjki: „Pomyłka pana Lambineta” i „Filiżanka herbaty”.

— **W Wiedniu**, jak już wczoraj donosiliśmy, wybuchł strejk piekarzy. Zgromadzenie czeladników piekarskich w liczbie 2.000 uchwaliło zaniechać pracy i powzięło rez. jedząc, domagając się ustanowienia normalnego czasu roboty i obniżenia płacy.

— **Uwięzienie emigrantów**. We Wiedniu aresztowano na dworcach kolejowych znwana 12 Kroatów i 27 Węgrów, wybierających się do Ameryki. Prawie wszyscy z uwięzionych podlegają jeszcze obowiązkom służby wojskowej.

— **Z Tryestu** donoszą pod d. 25. bm. Przedtutajszym gmachem więziennym, w którym w ubiegły czwartek aresztowano czterech jeńców włoskich, wybuchł pożar, nie zrzucając przytem żadnej szkody.

— **Z Odessy**. Przed tygodniem 25 pomocnikom przysięgłych adwokatów i prywatnym obrońcom, wzbrowiano została praktyka adwokacka. Są to prawie wyłącznie żydzi. Żydom też zabroniono być pomocnikami przysięgłych adwokatów tak, że nawet ci, którzy ukończyli uniwersytet i świetnie złożyli egzamina przed komisją państwową, nie mogą korzystać z praw im przysługujących, gdyż według ostatniego rozporządzenia ministra sprawiedliwości niechrześcijaninowi tylko minister sprawiedliwości może udzielać pozwole i na bronienie praw w sądach.

— **Katastrofa w fabryce** W dniu 24 b. m. nad ranem w zakładach metalurgicznych w Kamienskoye (w Rosji) wydarzyła się straszna eksplozja kotłowa. Oprócz porażenia śmiercią kilku robotników, uszkodzenia odnieli inżynierowie Hanrien z Alzacji i Potrzebski. Ciała ich porozrywane i głowy silnie rozbite. Inżynier Kobylecki ranny łez. Oddział tej fabryczny na dłuższy czas przestaje być czynnym. Odnajmy eksplozji pociąg tego poranili i zginęli wiele osób.

— **W Petersburgu** odebrał sobie życie młody człowiek, syn generała Dragomirowa, naczelnika kilowskiego. Uczęszczał on do gimnazjum i uczył się bardzo dobrze.

Drugą tam sensacyjną sprawą jest pojedynek, jaki odbył się pomiędzy dwoma oficerami. podwładnym i zwierzchnikiem, w Pawłowsku pod Petersburgiem. Walczący byli: ks. Czerwczewski i Łazarzew. Spotkanie odbyło się o godz. 9 rano. Po pierwszym strzale jeden z przeciwników padł, a mianowicie Łazarzew przebił na wylot kula. Odniesiono go z wszelkimi ostrożnościami do domu, gdzie o godzinie 2 skończył. Drugi z pojedyknujących się został aresztowany.

— **O przewiezieniu ks. Orlenskiego** do Clairvaux donoszą z Paryża: Książę nie domyślał się, co go czeka. Od ubiegłej soboty zdradzał nerwowo rozdrażnienie i pytał co wieczór: „Kiedyż nareszcie wypuszczą mnie z Contergerie?” Niepewność gnębiła go widocznie; spodziewał się ułaskawienia. Oważę przyjął sprawiły mu przykreś. — „Nie przybyłem przecież, opowiadał, w celach politycznych”. Wczoraj (24. bm.) popołudniu przyjmował książę przyjaciół jak zwykle, w czarnym surducie. Około godziny 5tej przebrał się i zjadł z apetytem obiad. O dziesiątej wieczorem zjawił się u księcia dyrektor więzienny i powiedział: — „Dziś przewiozę pana.” „Dobrze” odparł książę, który rozbierał się właśnie. Rozpoczęto przygotowania do podróży. Papiery swoje książę zapakował adresem ks. de Luynea. O godzinie 11. min. 30 opuścił książę celę, w towarzystwie urzędników. W dziedzińcu czekał już nań powóz zaprzężony czwórka. Wsiadając, książę zwrócił się do dyrektora więzień i powiedział: „Jakkolwiek byłem tu więzieniem, pozostał mi jednak cierpki bardzo mój wspomnienie, a to dzięki troskliwości, jaką mnie pan ocalał. Dziękuję panu serdecznie; zechciej mi podać rękę.” Służba obdarowała książę suto tryngielami. Powóz poniekąd szybko przez Pont-Neuf na dworzec kolejowy Pantin. Aby odwrócić uwagę ciekawych, wysłano wprzód inny powóz, w którym siedział pewien młody człowiek uderzający do kądziela podobny, na dworzec Lyonski, a następnie wesołniji. Na dworcu poruczone szefowi stacji dozor nad księciem. Czas przed odjeściem poświęcił spędzając książę w tegoż gabinecie w towarzystwie dwóch agentów, paląc spokojnie cygara. Gdy pociąg zjechał wyszło z wagonu I. klasy kilka osób, pseudo podróźników, w rzeczywistości zaś agentów policyjnych, stosownie przebrańców, którzy jechali tylko

po to, aby wagonu nie zajął nikt z niepoważanych. Około godziny 8. rano przybył pociąg do Clairvaux, gdzie księcia już oczekiwał dyrektor więzienia zawiadomiony w nocy depeszą. Wzięcie polityczne w Clairvaux znajduje się w bardzo pięknej polozieniu i nie ma w sobie nic, co by więzienia przypominało. Na surowość nie mógł się książę dotąd uznać; tem mniej do skarg znajduje powodu w Clairvaux, gdzie polecono traktować go z całym winnym respektem.

— **Wiedeń** 26. lutego. Polskie stowarzyszenie „Ognisko” odbyło wczoraj bardzo burzliwe zgromadzenie. Reprezentant rządowy zabronił medykwii, Zalpachcie, mówić o programach obu czasopism krakowskich *Przeglądu akademickiego* i *Ognisko*. Jeden z członków z gromadzenia za opór władzy został aresztowany.

— **Rabini** europejscy i amerykańscy przygotowują petycję do papieża z prośbą, aby orzekł nieśw. zność krążącego dotąd twierdzenia, iż rytuał żydowski wymaga krwi, mianowicie krwi chrześcijan do różnych obrzędów.

— **O gwałtownej burzy** na wybrzeżach chińskich donoszą z San Francisco. Około 3000 rybaków zajętych podczas niej na morzu utonąło.

— **Zbrodnia**. W Droule, w kantonie szwajcarskim Wadt, niejaki Blanc, skazany został na więzienie za to, iż najstarszego swojego syna nie posyłał do szkoły. Z powodu tej kary wpadł Blanc w taką wściekłość, że schwytył młot i zabi

